

Warszawa, dnia 04 października 2016 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
DEPARTAMENT PRAWNY I POSTĘPOWAŃ PRZED
TRYBUNAŁEM KONSTITUCYJNYM

RCL.DPPTK.590.2/2016

INFORMACJA

**o wyroku Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 8 czerwca 2016 r., sygn. akt K 37/13¹**

I. Problem prawny.

Przedmiotem orzeczenia były regulacje prawne związane z przeprowadzaniem egzaminów na prawo jazdy, przewidujące obowiązek dostarczenia przez osobę niepełnosprawną pojazdu przystosowanego do rodzaju schorzenia na potrzeby przeprowadzenia praktycznej części egzaminu

II. Wzorzec kontroli.

Art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 69 Konstytucji RP oraz art. 20 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r.

III. Treść orzeczenia.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 53 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 54 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2016 r. poz. 627) w zakresie, w jakim nie przewiduje udzielenia przez władze publiczne efektywnej pomocy osobie niepełnosprawnej wymagającej przystosowania pojazdu do rodzaju schorzenia w zapewnieniu pojazdu na potrzeby praktycznej części egzaminu państwowego na prawo jazdy kategorii B:

- a) jest zgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z zasadą sprawiedliwości społecznej wyrażoną w art. 2 Konstytucji,
- b) jest niezgodny z art. 69 Konstytucji oraz art. 20 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).

¹ sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 16 sierpnia 2016 r. w Dz. U. poz. 1241

Trybunał uznał, że stopień sprawności (i odpowiednio: rodzaj oraz stopień niepełnosprawności) skutkuje naturalnym zróżnicowaniem zdających egzamin praktyczny, także w zakresie możliwości korzystania przez nich ze skonstruowanych i wyposażonych w określony sposób pojazdów egzaminacyjnych. Wskazana różnica sprawia, że przystępując do tego egzaminu, osoby sprawne i niepełnosprawne – realizujące przysługujące im równe prawo ubiegania się o uprawnienie do kierowania pojazdami – siłą rzeczy znajdują się w istotnie odmiennej sytuacji faktycznej. Kształtując obowiązki wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego w zakresie przeprowadzania egzaminu praktycznego, ustawodawca tę naturalną różnicę w sytuacji faktycznej egzaminowanych uwzględnił. Trybunał zauważył też, że prawodawca, korzystając ze swobody regulacyjnej, zdecydował się zapewnić wszystkim zdającym egzamin praktyczny jedynie taki pojazd, który na gruncie obiektywnych przesłanek uznać trzeba za standardowy. Dokonawszy jednak całościowej oceny wsparcia osób niepełnosprawnych przewidzianego w ustawie o kierujących pojazdami (z uwzględnieniem rozwiązań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), Trybunał doszedł do wniosku, że jest ono dalece niewystarczające, a w praktyce pozorne.

IV. Wskazówki dla prawodawcy.

Trybunał Konstytucyjny przyjął, że na ustawodawcy ciąży obowiązek wprowadzenia regulacji zapewniających osobom niepełnosprawnym przynajmniej minimalny, a zarazem efektywny poziom pomocy władz publicznych w zdobywaniu uprawnień do kierowania pojazdami.

Piotr Ołdak
Wicedyrektor
Departamentu Prawnego i Postępowań przed
Trybunałem Konstytucyjnym
w Rządowym Centrum Legislacji

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
kwalifikowanego certyfikatu/